

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-01287/2020-ERU
Č. j. 01287-7/2020-ERU

V Ostravě dne 22. června 2020

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán dle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení sp. zn. OSR-01287/2020-ERU zahájeném dne 4. května 2020 s obviněným z přestupku, společností **ARMEX ENERGY a.s.**, se sídlem Folknářská 1246/21, Děčín II-Nové Město, 405 02 Děčín, IČO: 272 66 141, práv. zast. **Mgr. Martinou Knickou, advokátkou**, č. ev. ČAK 14138, se sídlem Tyršova 1434/4, 405 01 Děčín (dále jen „právní zástupkyně“), pro podezření ze spáchání **přestupku podle ust. § 91 odst. 5 písm. e) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2018** (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, společnost **ARMEX ENERGY a.s.**, se sídlem Folknářská 1246/21, Děčín II-Nové Město, 405 02 Děčín, IČO: 272 66 141 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 91 odst. 5 písm. e) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že jako držitel licence s předmětem podnikání obchod s elektřinou č. 141533219 v rozporu s ust. § 30 odst. 1 písm. d) energetického zákona přerušil dodávku elektřiny do odběrného místa zákazníka:

- pan [redacted], bytem [redacted],
nar. [redacted], EAN OPM [redacted], číslo zákazníka [redacted],
adresa odběrného místa [redacted]

dne 7. listopadu 2018, a to i přesto, že nebyl oprávněn přerušit dodávku elektřiny tomuto zákazníkovi, když se nejednalo o případ neoprávněného odběru dle ust. § 51 odst. 1 energetického zákona.

II. Podle ust. § 91 odst. 14 písm. b) energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání **přestupku** dle ust. § 91 odst. 5 písm. e) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 10 000 Kč** (slovy: deset tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 10920.

III. Dle ust. § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve spojení s ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu

hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení dále ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 10920.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 4. května 2020 zahájil Energetický regulační úřad (dále také jen „správní orgán“) s účastníkem řízení správní řízení doručením příkazu pro možné spáchání přestupku podle ust. § 91 odst. 5 písm. e) energetického zákona, a to porušením povinnosti stanovené v ust. § 30 odst. 1 písm. d) energetického zákona. Správní řízení bylo zahájeno na základě vlastních zjištění správního orgánu.

II. Průběh správního řízení

Dne 7. února 2020 vložil správní orgán do spisu sp. zn. OSR-01287/2020-ERU záznamem o vložení č. j. 01287-2/2020-ERU spis vedený pod sp. zn. 00550/2019-ERU.

Dne 4. května 2020 vydal správní orgán příkaz ze dne 30. dubna 2020, č. j. 01287-3/2020-ERU, který byl účastníkovi řízení doručen dne 4. května 2020 (dále jen „příkaz“). Uvedeným příkazem uznal správní orgán účastníka řízení vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 91 odst. 5 písm. e) energetického zákona, kterého se měl dopustit tím, že v postavení držitele licence na obchod s elektřinou č. 141533219, tedy v postavení obchodníka s elektřinou, v rozporu s ust. § 30 odst. 1 písm. d) energetického zákona přerušil dne 7. listopadu 2018 dodávku elektřiny do odběrného místa zákazníka, kterým byl pan [redacted], bytem [redacted], nar. [redacted], EAN OPM [redacted], číslo zákazníka [redacted] (dále jen „pan [redacted]“), adresa odběrného místa [redacted], a to i přesto, že nebyl oprávněn přerušit dodávku elektřiny tomuto zákazníkovi, když se nejednalo o případ neoprávněného odběru dle ust. § 51 odst. 1 energetického zákona.

Správní orgán uložil účastníkovi řízení uvedeným příkazem pokutu ve výši 10 000 Kč.

Dne 12. května 2020 byl správnímu orgánu doručen odpor č. j. 01287-4/2020-ERU právní zástupkyně účastníka řízení proti příkazu (dále jen „odpor“).

Odpor byl podán v zákonem stanovené lhůtě, jeho podáním byl příkaz dle ust. § 150 odst. 3 správního řádu zrušen a správní orgán pokračuje ve správním řízení.

Účastník řízení ve svém odporu uvedl, že považuje popsany skutkový stav v příkaze za neúplný a nesouhlasí s právním posouzením, podle něhož mělo dojít ke spáchání přestupku podle ust. § 91 odst. 5. písm. e) energetického zákona.

Podle názoru účastníka řízení byl pan [REDAKCE] vyzýván k úhradě smluvní pokuty opakovaně, a to různými formami (telefonicky, emailem a poté i písemně). Podle účastníka řízení by měla být zohledněna i ta skutečnost, že pan [REDAKCE] komunikaci velmi komplikoval (nepřebíráním pošty, neustálými změnami preferovaných komunikačních kanálů).

Současně účastník řízení uvedl, že v den přerušení dodávky elektřiny byl pan [REDAKCE] v prodlení nejen s platbami obou smluvních pokut, ale navíc i s platbou záloh za měsíc říjen 2018, tj. s platbou zálohy na měsíc říjen 2018.

Podle výkladu účastníka řízení není v ust. § 51 odst. 1 písm. b) energetického zákona stanoveno, že by neoprávněný odběr plynu nemohl být založen na prodlení s úhradou smluvní pokuty. Povinnost zaplacení smluvní pokuty má být bezesporu smluvní platební povinností. Výklad správního orgánu, který říká, že se nemůže citované ustanovení vztahovat na právo na zaplacení smluvní pokuty, se opírá podle účastníka řízení o jediný argument uvedený v komentáři k energetickému zákonu, který je odbornou literaturou, ale nikoliv závazným právním výkladem. Názor uvedený v komentáři se vztahuje k tomu, že nezaplacení poplatku za upomínku nelze podřadit pod opakované nesplnění smluvních povinností podle ust. § 51 odst. 1 písm. b) energetického zákona. Účastník řízení namítá (ve vztahu k dlužné částce [REDAKCE] Kč - poznámka správního orgánu), že správní orgán chybně pojmenovává tuto dlužnou částku jako poplatek za upomínku, když se má jednat o smluvní pokutu, jako jednu z platebních povinností sjednanou ve smluvní dokumentaci.

Účastník řízení nesouhlasí s tím, že dané „smluvní pokuty“ nepovažuje správní orgán za opakované neplnění smluvních povinností, když byl pan [REDAKCE] opakovaně vyzýván k úhradě těchto dlužných částek, účastník řízení také upozorňuje na dlužnou zálohu v den přerušení dodávky elektřiny. Dle účastníka řízení není sporu o tom, že šlo o platební povinnosti vzniklé v potřebné časové souslednosti a že se jednalo o více povinností.

Vzhledem k uvedenému nemůže podle účastníka řízení obstát výklad přijatý v příkaze, když pouze na základě komentářové literatury a bez zohlednění specifík konkrétních okolností případu interpretuje správní orgán ust. § 51 energetického zákona nepřiměřeně restriktivně, a tedy v neprospěch obviněného, což je v rozporu se zásadou „in dubio pro reo“, tedy se zásadou rozhodovat v pochybnostech ve prospěch obviněného (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 16. června 2011, sp. zn. I. ÚS 864/11, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. května 2006, č. j. 2 As 46/2005-55, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. března 2012, č. j. 9 As 120/2011-166 a jiná rozhodnutí).

Účastník řízení navrhl, aby bylo správní řízení zastaveno dle ust. § 86 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť skutek, o němž se vede řízení, se nestal nebo není přestupkem, a pokud nebude vedené řízení zastaveno, požádal účastník řízení, vzhledem k výjimečným okolnostem věci, o schválení dohody o narovnání v souladu s ust. § 87 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Specifičnost věci vidí účastník řízení v tom, že nejde z jeho strany o systematické porušování právních předpisů, ale o jednorázový a výjimečný případ. Pokud by správní orgán shledal, že se účastník řízení dopustil protiprávního jednání, s čímž však nesouhlasí, není podle názoru účastníka řízení pochyb o tom, že k takovému jednání došlo nikoliv v úmyslu poškodit odběratele či obohatit se na úkor odběratele, ale v důsledku odlišného výkladu ne zcela jednoznačných právních předpisů.

Účastník řízení považuje za nesporně zjištěné, že obviněný z přestupku se s údajně poškozeným panem [redacted] dohodl na dalším postupu a adekvátní kompenzaci. Účastník řízení s panem [redacted] uzavřel dohodu o narovnání a jejich vzájemná práva a povinnosti již nejsou sporná. Podle vyjádření účastníka řízení nebyla přerušena dodávka elektřiny způsobena žádná újma, která by nebyla kompenzována.

Vzhledem k těmto specifickým okolnostem má účastník řízení za to, že jsou splněny podmínky podle ust. § 87 zákona o odpovědnosti za přestupky a je možné věc rozhodnout schválením dohody o narovnání.

Účastník řízení požádal o sdělení částky k úhradě dle ust. § 87 odst. 1 písm. d) zákona o odpovědnosti za přestupky a dalších kroků vedoucích ke schválení dohody o narovnání, která je způsobem, jak naplnit účel a smysl trestního správního řízení, při plném zachování práv obviněného i poškozeného v souladu s principem dobré správy ve smyslu ust. § 4 správního řádu.

Dne 13. května 2020 zaslal správní orgán účastníkovi řízení prostřednictvím jeho právní zástupkyně vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a doložit majetkové poměry č. j. 01287-6/2020-ERU (dále jen „vyrozumění“), které bylo právní zástupkyní účastníka řízení doručeno dne 18. května 2020. Správní orgán účastníka řízení vyrozuměl v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí, o možnosti doložit majetkové poměry a o možnosti požádat o nařízení ústního jednání v souladu s ust. § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní orgán ve vyrozumění stanovil účastníkovi řízení možnou lhůtu pro vyjádření se v délce 10 kalendářních dnů ode dne doručení vyrozumění.

Správní orgán žádné další vyjádření účastníka řízení neobdržel.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a na skutečnost, že účastník řízení nenavrhл provedení dalších důkazů ani neučinil jiné návrhy směrem ke správnímu orgánu, a v souladu s ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které má k dispozici k vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Popis skutkového stavu

Účastník řízení je držitelem licence na obchod s elektřinou č. 141533219 s datem zahájení výkonu licencované činnosti dne 24. února 2015.

Správním orgánem bylo zjištěno, že dne 11. listopadu 2013 uzavřel účastník řízení s panem [redacted], smlouvu o sružených službách dodávky elektřiny, pro odběrné místo EAN [redacted] (dále jen „Smlouva“). Panu [redacted] bylo přiděleno číslo zákazníka [redacted]. Dne 13. února 2017 byl uzavřen (panem [redacted] podepsán dne 22. prosince 2016) dodatek ke smlouvě o sružených dodávkách elektřiny číslo: [redacted].

Dne 24. května 2018 vystavil účastník řízení panu [REDACTED] fakturu za sdružené služby dodávky elektřiny variabilní symbol [REDACTED], za období od 20. května 2017 do 22. května 2018, splatnost dne 8. června 2018, na částku nedoplatek [REDACTED] Kč, z toho za dodávku elektřiny částka ve výši [REDACTED] Kč a za druhé upomínky vystavené 06/2017, 09/2017 a 11/2017 částka ve výši [REDACTED] Kč ([REDACTED] Kč), a s rozpisem měsíčních záloh na částku [REDACTED] Kč (dále jen „faktura č. [REDACTED]“).

Dne 3. července 2018 vyhotovil účastník řízení oznámení o zápočtu pohledávek č. [REDACTED] adresované panu [REDACTED], na základě kterého ve smyslu ust. § 1982 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění, započítává závazek číslo dokladu [REDACTED], datum vystavení 2. července 2018, datum splatnosti 17. července 2018, částka [REDACTED] Kč (dále jen „faktura č. [REDACTED]“) a fakturu č. [REDACTED], celkem k úhradě [REDACTED] Kč (dále jen „oznámení o zápočtu pohledávek č. [REDACTED]“).

Dne 11. července 2018 vystavil účastník řízení panu [REDACTED] fakturu za sdružené služby dodávky elektřiny variabilní symbol [REDACTED], za období od 20. května 2017 do 22. května 2018, splatnost dne 26. července 2018, na částku nedoplatek [REDACTED] Kč, z toho za druhé upomínky vystavené 09/2017 a 11/2017 částka [REDACTED] Kč ([REDACTED] Kč), a s rozpisem měsíčních záloh na částku [REDACTED] Kč (dále jen „faktura č. [REDACTED]“).

Součástí spisu je také potvrzení o provedení tuzemské odchozí úhrady ze strany pana [REDACTED] ze dne 5. září 2018, na částku [REDACTED] Kč, variabilní symbol [REDACTED], se zprávou pro příjemce, že se jedná o úhradu řádné faktury bez reklamované částky ve výši [REDACTED] Kč (dále jen „potvrzení“).

Ačkoliv pan [REDACTED] uhradil účastníkovi řízení dlužnou částku vyjma reklamovaných upomínek ve výši [REDACTED] Kč, byl dne 10. září 2018 vznesen požadavek ze strany účastníka řízení na přerušení dodávky elektřiny panu [REDACTED], ačkoliv pan [REDACTED] reklamoval dne 13. srpna 2018 fakturu č. [REDACTED], č. 1. 73, součást č. j. 00550-6/2019-ERU. Po vyhodnocení účastníkem řízení, že reklamacie předmětné faktury není oprávněná, byl účastníkem řízení vznesen opětovně požadavek na přerušení dodávky elektřiny panu [REDACTED] ke dni 7. listopadu 2018.

Dodávka elektřiny byla skutečně do odběrného místa pana [REDACTED] přerušena dne 7. listopadu 2018, a po provedené úhradě požadované částky ve výši [REDACTED] Kč znovuobnovena dne 8. listopadu 2018.

Za opětovné připojení byla ze strany účastníka řízení panu [REDACTED] vystavena faktura dne 7. prosince 2018 variabilní symbol [REDACTED], splatnost dne 27. prosince 2018, na částku k úhradě [REDACTED] Kč (dále jen „faktura za připojení“).

Účastník řízení dne 9. ledna 2019 vystavil panu [REDACTED] fakturu za sdružené služby dodávky elektřiny variabilní symbol [REDACTED], za období od 23. května 2018 do 31. prosince 2018, splatnost dne 24. ledna 2019, na částku nedoplatek [REDACTED] Kč.

Vystavená faktura za připojení byla ze strany účastníka řízení stornována fakturou ze dne 18. března 2019 variabilní symbol [REDACTED], splatnost dne 2. dubna 2019, na částku

k úhradě minus [REDAKCE] Kč. Výslovně je uvedeno, že se jedná o opravné vyúčtování k daňovému dokladu [REDAKCE] ze dne 7. prosince 2018.

V e-mailu č. I. 128, který je součástí vyjádření účastníka řízení ze dne 29. ledna 2019, č. j. 00550-9/2019-ERU, odeslaném dne 11. července 2018 v 10:59:41 z e-mailové adresy účastníka řízení [REDAKCE] na e-mailovou adresu pana [REDAKCE], se vyjádřil účastník řízení k podané reklamaci pana [REDAKCE], kdy uvedl, že byly panu [REDAKCE] zaslány doporučeně dvě upomínky (ve výši [REDAKCE] Kč) a třetí upomínka byla vystavena neoprávněně. Z tohoto důvodu byla provedena oprava fakturace. Faktura č. [REDAKCE] byla započtena s opravným vyúčtováním č. [REDAKCE], o čemž byl pan [REDAKCE] informován oznámením o zápočtu pohledávek č. [REDAKCE]. Následně byla účastníkem řízení vystavena nová faktura č. [REDAKCE] ponížená o částku [REDAKCE] Kč, tedy vystavená na částku nedoplatek [REDAKCE] Kč.

Součástí správního spisu je také podání účastníka řízení původně vedené pod č. j. 00550-17/2019-ERU, ze dne 15. října 2019, v němž účastník řízení uvádí, že bylo provedeno distribučním technikem odpojení odběrného místa pana [REDAKCE] dne 7. listopadu 2018 v řádu hodin pro neplacení. Dne 7. listopadu 2018 obdržel účastník řízení ve 12:32 platbu ve výši [REDAKCE] Kč jako doplatek faktury č. [REDAKCE] + úhradu ve výši [REDAKCE] Kč na zálohu 10/2018. Na základě této skutečnosti neprodleně účastník řízení požádal o obnovení dodávek elektřiny panu [REDAKCE]. K opětovnému připojení odběrného místa pana [REDAKCE] došlo dne 8. listopadu 2018.

Dne 6. března 2019 došlo k dohodě mezi účastníkem řízení a panem [REDAKCE], kdy bylo dohodnuto, že panu [REDAKCE] bude prominuto nezaplacení poplatku ve výši [REDAKCE] Kč za znovupřipojení a pan [REDAKCE] provedl dne 6. března 2019 úhradu konečné faktury č. [REDAKCE] ve výši [REDAKCE] Kč. Současně účastník řízení vystavil opravné vyúčtování k faktuře č. [REDAKCE] a vrátil [REDAKCE] částku ve výši [REDAKCE] Kč.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

Dle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Dle ust. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Dle ust. § 2 odst. 6 zákona o odpovědnosti za přestupky pachateli lze uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.

Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkaná jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky a energetický zákon.

Zákon o odpovědnosti za přestupky byl od nabytí své účinnosti novelizován třikrát, a to naposledy zákonem č. 54/2020 Sb., který nabyl účinnosti dne 26. února 2020. Energetický zákon byl v době od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován dvakrát, kdy současné znění zákona nabylo účinnosti dne 1. ledna 2020.

S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a odst. 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky a jeho novelizovaného znění a energetického zákona i jeho novelizovaného znění a dospěl k závěru, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákonů pozdějších a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno.

IV. II. Obecný právní rámec

Obchodník s elektřinou má podle ust. § 30 odst. 1 písm. d) energetického zákona právo ukončit nebo přerušit dodávku elektřiny zákazníkům při neoprávněném odběru elektřiny.

Neoprávněným odběrem elektřiny z elektrizační soustavy je podle ust. § 51 odst. 1 písm. b) energetického zákona odběr při opakovaném neplnění smluvených platebních povinností nebo platebních povinností, vyplývajících z náhrady škody způsobené neoprávněným odběrem elektřiny, které nejsou splněny ani po upozornění.

Přestupku dle ust. § 91 odst. 5 písm. e) energetického zákona se dopustí držitel licence na obchod s elektřinou tím, že přeruší nebo ukončí dodávku elektřiny zákazníkovi v rozporu s ust. § 30 odst. 1 písm. d) energetického zákona.

IV. III. Právní posouzení skutku účastníka řízení

Správní orgán posuzoval uvedené jednání - přestupek v návaznosti na porušení povinnosti vyplývající z ust. § 30 odst. 1 písm. d) energetického zákona, z něhož plyne, že obchodník s elektřinou má právo ukončit nebo přerušit dodávku elektřiny zákazníkovi v případě neoprávněného odběru, kdy vymezení neoprávněného odběru upravuje ust. § 51 odst. 1 energetického zákona, které uvádí pod písm. b), že jedním z důvodů, kdy se zákazník může dostat do neoprávněného odběru je situace při opakovaném neplnění smluvených platebních povinností nebo platebních povinností, vyplývajících z náhrady škody způsobené neoprávněným odběrem elektřiny, které nejsou splněny ani po upozornění.

Ze spisu je patrné, že ve faktuře č. [REDAKCE] požadoval účastník řízení po panu [REDAKCE] úhradu částky ve výši [REDAKCE] Kč, s tím, že za dodávku elektřiny požadoval částku ve výši [REDAKCE] Kč a za tři upomínky požadoval částku ve výši [REDAKCE] Kč, v následné faktuře č. [REDAKCE] byla účastníkem řízení požadována úhrada částky [REDAKCE] Kč, s tím, že za dodávku elektřiny požadoval částku ve výši [REDAKCE] Kč a za dvě upomínky (o jednu upomínku méně) požadoval částku ve výši [REDAKCE] Kč.

Pan [REDACTED] uhradil účastníkovi řízení dlužnou částku ve výši [REDACTED] Kč za dodávku elektřiny dle potvrzení dne 5. září 2018. Přijetí uvedené platby dne 7. září 2018 potvrzuje účastník řízení ve svém vyjádření č. j. 00550-17/2019-ERU.

Přesto byl dne 10. září 2018 (tedy až po provedení úhrady dlužné částky [REDACTED] Kč) vznesen požadavek ze strany účastníka řízení na přerušení dodávky elektřiny panu [REDACTED], jak je uvedeno ve vyjádření účastníka řízení ze dne 21. února 2019, č. j. 00550-14/2019-ERU (dále jen „vyjádření č. j. 00550-14/2019-ERU“), ačkoliv pan [REDACTED] reklamoval dne 13. srpna 2018 fakturu č. [REDACTED], č. l. 73, součást č. j. 00550-6/2019-ERU. Po vyhodnocení účastníkem řízení, že reklamacce předmětné faktury není oprávněná, byl účastníkem řízení vznesen opětovně požadavek na přerušení dodávky elektřiny panu [REDACTED] ke dni 7. listopadu 2018.

K přerušení dodávky elektřiny panu [REDACTED] pro nezaplacení dvou upomínek ve výši 2 x [REDACTED] Kč = [REDACTED] Kč skutečně došlo dne 7. listopadu 2018. Z důvodu provedení úhrady této částky dne 7. listopadu 2018 ve 12:32, došlo na základě požadavku účastníka řízení ke znovuoobnovení dodávky elektřiny panu [REDACTED] dne 8. listopadu 2018. Provedení odpojení dodávky elektřiny dne 7. listopadu 2018 uvádí i pan [REDACTED] ve svém e-mailu adresovaném panu [REDACTED], právníkovi Energetického regulačního úřadu, ze dne 11. ledna 2019, zaevidovaném pod č. j. 00550-3/2019-ERU.

Správní orgán zjistil, že ke dni 7. listopadu 2018 evidoval účastník řízení vůči panu [REDACTED] neuhrazenou částku pouze ve výši [REDACTED] Kč, tedy částku za dvě neuhrazené upomínky, což potvrzuje i samotný účastník řízení ve svém vyjádření č. j. 00550-14/2019-ERU, kde jako důvod odpojení odběrného místa pana [REDACTED] je zmíněno účastníkem řízení nezaplacení dvou upomínek 2 x [REDACTED] Kč = [REDACTED] Kč. Uvedenou neuhrazenou částku za upomínky, pokud vůbec ji mohl účastník řízení po panu [REDACTED] požadovat, nelze považovat za neplnění smluvených platebních povinností ve smyslu ust. § 51 odst. 1 písm. b) energetického zákona.

Opakované neplnění smluvených platebních povinností nelze vykládat široce, tedy tak, že se jedná o porušení jakékoliv smluvní platební povinnosti, „**tedy nemůže se jednat o porušení jakékoli smluvní platební povinnosti, neboť v takovém případě by jako neplnění platební povinnosti mohlo být chápáno kupříkladu nezaplacení poplatku za upomínku.** Takový výklad v podmínkách materiálního právního státu však nemůže obstát, protože by výrazným způsobem narušoval rovnovážné postavení účastníků soukromoprávního vztahu, kdy postavení jednoho z nich by bylo velmi zvýhodněno oproti druhému z nich, nadto s možným důsledkem založeným ze zákona, který by byl neadekvátní porušované smluvní povinnosti“, jak uvádí Zdvihal, Z., Svěráková, J., Med, J., Osadská, J. a kol. *Energetický zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, [online] dostupný na www.beck-online.cz (dále jen „komentář“), bod 17. k § 51.

Současně je nutné zmínit, co se míní slovním spojením opakované neplnění, když opakované neplnění lze chápat jako „*kvantitativní aspekt, k němuž došlo minimálně dvakrát.* „Opakovanost“ spojuje energetický zákon navíc s tak závažným následkem, že první i druhé porušení platební povinnosti musí vykazovat prvek blízké časové souslednosti, tedy nesmí být od sebe časově příliš vzdáleno. Nezbytným znakem skutkové podstaty je konečně předpoklad předchozího upozornění, který je nutné vztáhnout již ke skutečnosti opakovaného (nikoli tedy pouze jednorázového) porušení. Z důvodu vyloučení jakýchkoli pochybností je nutné

jednostranné adresné jednání, které by mělo být navíc prokazatelným způsobem doručeno (objektivně dodáno do sféry adresáta)“, viz komentář bod 18. k § 51.

V daném případě tak nebyla naplněna ani podmínka neplnění smluvených platebních povinností, jelikož poplatek za upomínku pod tento pojem nelze podřadit, a ani rovněž nebyla splněna podmínka opakovaného neplnění, když úhradu dvou upomínek, k jejímuž zaplacení byl vyzván pan [REDAKCE], nelze podřadit pod opakované neplnění. Úhrada nezaplacených dvou upomínek byla po panu [REDAKCE] požadována v rámci jedné faktury, tudíž neshledal správní orgán ani naplnění předpokladů ohledně opakovaného neplnění.

Správní orgán má tak za zjištěné a prokazané, že účastník řízení bez splnění podmínek režimu neoprávněného odběru elektřiny přerušil dne 7. listopadu 2018 do odběrného místa pana [REDAKCE] dodávku elektřiny, a to i přesto, že nebyly splněny zákonem stanovené podmínky umožňující přerušeni dodávky elektřiny zákazníkovi při neoprávněném odběru, jelikož ze spisu neplyne, že by pan [REDAKCE] byl v neoprávněném odběru pro opakované neplnění smluvených platebních povinností.

IV. IV. Formální a materiální stránka přestupku

Správní orgán shledává v jednání účastníka řízení naplnění formální stránky předmětného přestupku, když účastník řízení svým jednáním neoprávněně odpojil odběrné místo pana [REDAKCE], aniž by byly splněny podmínky neoprávněného odběru, jelikož jen pro nezaplacení dvou upomínek nelze přerušit dodávku elektřiny do odběrného místa zákazníka.

S ohledem na výše uvedené má správní orgán za to, že účastník řízení svým jednáním naplnil formální stránku přestupku dle ust. § 91 odst. 5 písm. e) energetického zákona.

Správní orgán se dále zabýval otázkou naplnění materiální stránky příslušného přestupku. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 vedeného pod č.j. 8 As 17/2007-135 vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka správního deliktu (přestupku). Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro přestupky, kdysi označované za správní delikty. Podstatou správního deliktu (přestupku) je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Z výše uvedeného vyplývá, že aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt (přestupek), musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot.

Z hlediska materiální stránky přestupku je třeba zejména vycházet ze skutečnosti, že každá skutková podstata přestupku implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako přestupek.

Účastník řízení v postavení držitele licence na obchod s elektřinou (obchodník

s elektřinou) porušil povinnost stanovenou v ust. § 30 odst. 1 písm. d) energetického zákona, jelikož bez naplnění podmínek neoprávněného odběru elektřiny přerušil dne 7. listopadu 2018 dodávku elektřiny do odběrného místa pana [REDAKCE], což způsobilo, že v době od 7. listopadu 2018 do 8. listopadu 2018 byl pan [REDAKCE], jeho [REDAKCE], bez dodávky elektřiny.

Naplnění materiální stránky uvedeného přestupku spatřuje správní orgán v tom, že v jednání účastníka řízení je možné shledat jistou společenskou škodlivost spočívající v narušení veřejného zájmu na ochraně práv zákazníků. Přerušeni dodávky elektřiny bez objektivně odůvodnitelného a akceptovatelného důvodu ze strany obchodníka s elektřinou nelze považovat za žádoucí, a to ani když účastník řízení učinil požadavek na přerušeni dodávek elektřiny do odběrného místa v době, kdy evidoval za panem [REDAKCE] dlužnou částku ve výši [REDAKCE] Kč za upomínky. V daném případě se však nejednalo o opakované neplnění smluvených platebních povinností, jelikož byl pan [REDAKCE] po splatnosti s úhradou jen části jedné faktury, kterou nadto reklamoval, a to po provedených opravách faktury č. [REDAKCE], kterou v části dodávky elektřiny ve výši [REDAKCE] Kč uhradil účastníkovi řízení již dne 5. září 2018. Tedy vlastně dokonce ještě dříve, než byl zadán požadavek na odpojení pana [REDAKCE], který byl proveden dne 7. listopadu 2018.

Správní orgán tak shledává materiální stránku předmětného přestupku za naplněnou.

IV. V. Vypořádání námitek účastníka řízení

K námitce účastníka řízení týkající se toho, že vyzýval pana [REDAKCE] k úhradě smluvní pokuty opakovaně, který komplikoval komunikaci a že byl po splatnosti i s úhradou platby zálohy za měsíce říjen 2018, uvádí správní orgán, že uvedené nic nemění na tom, že zmíněné dvě upomínky za [REDAKCE] Kč nelze považovat za neplnění smluvených povinností. A pokud byl skutečně pan [REDAKCE] po splatnosti zálohy na měsíce říjen 2018, tak to nemůže být důvodem pro naplnění podmínek podle ust. § 51 odst. 1 písm. b) energetického zákona, jelikož není naplněna podmínka opakovaného neplnění, když jen jedna údajně dlužná záloha nemůže naplnit podmínku opakovanosti. Kromě toho k odpojení odběrného místa mělo dle vyjádření účastníka řízení být vznesen požadavek již ke dni 10. září 2018, který byl z důvodu reklamace podané panem [REDAKCE], zrušen. V daném okamžiku nebyla a nemohl být pan [REDAKCE] po splatnosti s platbou zálohy za měsíc říjen 2018, resp. se nemohlo z jeho strany jednat o opakované neplnění smluvených platebních povinností, které nebyly splněny ani po upozornění.

Nadto uvedené dvě předmětné upomínky se týkaly období 9/2017 a 11/2017, což rozhodně nenaplnjuje ani časovou souvislost, kdy mezi těmito částkami (poplatkem za upomínky 9/2017 a 11/2017 a zálohou na měsíce říjen 2018) je doba delší než jeden rok.

Ohledně námitek účastníka řízení, že správní orgán nesprávně označil smluvní pokutu ve výši [REDAKCE] Kč za poplatek za upomínku, uvádí správní orgán, že jako poplatek za upomínku nazývá účastník řízení tyto dvě částky sám, a to jak ve faktuře č. [REDAKCE] na straně 6 a faktuře č. [REDAKCE] na straně 6, kde je částka doslova označena jako „poplatek za upomínku II.“, a dále ve faktuře č. [REDAKCE] na straně 3 a faktuře č. [REDAKCE] na straně 3 je uvedena poznámka, že „v dokladu je zahrnuta částka [REDAKCE] Kč ([REDAKCE] Kč), která představuje náklady na upomínání“.

správního soudu ze dne 30. září 2009, č. j. 8 As 39/2009-72, v němž se uvádí, že majetkovou škodou se rozumí újma, která nastala v majetkové sféře poškozeného a je objektivně vyjádřitelná v penězích.

Účelem adhezního řízení vedené společně s řízením o přestupku je to, aby nemusel správní orgán po vyslovení viny odkazovat poškozeného se svým nárokem na soud. Uvedená podmínka také není splněna, protože pan [REDAKCE] nemá žádný nárok vůči účastníkovi řízení, se kterým by ho bylo nutné (možné) odkázat na soud. Pokud panu [REDAKCE] nevznikla žádná majetková škoda, nemůže mít vůči účastníkovi řízení postavení poškozeného (rovněž i názor uvedený v Kučerová, H., Horzinková, E. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou*. 1. vydání. Praha: Leges, 2017, str. 537-538).

Na základě všech těchto skutečností neshledal správní orgán jako možný způsob, jak vyřídit věc, že by schválil dohodu o narovnání uzavřenou mezi účastníkem řízení a panem [REDAKCE], když pro takovýto postup správního orgánu nejsou naplněny zákonné předpoklady podle ust. § 87 zákona o odpovědnosti za přestupky.

IV. VI. Odpovědnost za přestupek

Charakteristickým znakem přestupků právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti či administrativních postupů je nutno tyto konat tak, aby nedošlo k porušení zákonem stanovených povinností.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda nejsou naplněny podmínky uvedené v ust. § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránil. Ze shromážděných podkladů existence takových okolností nevyplývá.

Lze uzavřít, že účastník řízení svým výše uvedeným jednáním spáchal přestupek dle ust. § 91 odst. 5 písm. e) energetického zákona, za který je také odpovědný, a správní orgán proto přistoupil k uložení správního trestu.

V. Uložení správního trestu

Podle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí o přestupku.

Jelikož energetický zákon neumožňuje ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky uložit pachateli správní trest ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku a ani z povahy provedení vytykaného skutku účastníka řízení tomuto nelze uložit propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a ust. § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, přichází co do druhu správního trestu ukládaného účastníkovi řízení pouze napomenutí či pokuta.

Správní orgán má za to, že správní trest ve formě napomenutí není v oblasti dozoru Energetického regulačního úřadu ve vztahu ke spáchanému přestupku přiléhavý, zejména s ohledem na jejich povahu ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky.

S ohledem na skutkové okolnosti dospěl správní orgán k závěru, že v daném případě nebyly naplněny ani podmínky, které by umožňovaly případně upuštění od uložení správního trestu.

Správní orgán proto s ohledem na výše uvedené vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné v daném případě uložit správní trest ve formě pokuty.

Za přestupek dle ust. § 91 odst. 5 písm. e) energetického zákona lze uložit dle ust. § 91 odst. 14 písm. b) energetického zákona pokutu až do výše 50 000 000 Kč nebo 1 % z čistého obratu dosaženého držitelem licence za poslední ukončené účetní období.

Správní orgán také přihlížel podle ust. § 38 písm. c) a písm. d) zákona o odpovědnosti za přestupky ke způsobu spáchání přestupku a okolnostem spáchání přestupku. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Při hodnocení povahy a závažnosti přestupku je třeba vyjít především ze zjištěného stavu věci. V řízení bylo zjištěno a prokázáno, že účastník řízení v rozporu s ust. § 30 odst. 1 písm. d) energetického zákona přerušil bez zákonného důvodu dodávku elektřiny do odběrného místa pana [REDAKCE] dne 7. listopadu 2018 a k obnovení dodávky elektřiny došlo dne 8. listopadu 2018, aniž by byly splněny podmínky pro takovéto přerušování dodávky elektřiny, když pan [REDAKCE] nebyl v režimu neoprávněného odběru elektřiny podle ust. § 51 odst. 1 písm. b) energetického zákona, kdy by opakovaně neplnil smluvené platební povinnosti, když z výše uvedených důvodů nemůže být účastníkem řízení požadovaná částka ve výši [REDAKCE] Kč a údajně neuhrazená záloha platby za elektřinu za měsíc říjen 2018 považována za opakované neplnění smluvených povinností, když se nejedná ani o opakované neplnění smluvených povinností a v případě částky [REDAKCE] Kč se dokonce ani nejedná o smluvní povinnost předpokládanou dle ust. § 51 odst. 1 písm. d) energetického zákona.

Účastník řízení si byl vědom toho, že pan [REDAKCE] byl ke dni podání žádosti přerušování dodávky elektřiny po splatnosti jen s úhradou částky [REDAKCE] Kč za upomínky, případně s úhradou platby zálohy na měsíc říjen 2018, což rozhodně nemohlo způsobit splnění podmínek režimu neoprávněného odběru elektřiny pro opakované neplnění smluvených platebních povinností.

Za přitěžující okolnost považuje správní orgán okolnost, že pan [REDAKCE] nebyl v odběrném místě (domácnosti), které bylo odpojeno od elektřiny dne 7. listopadu 2018 sám, ale neoprávněné odpojení se dotklo rovněž jeho [REDAKCE] a [REDAKCE].

Naopak za polehčující okolnost považuje správní orgán, že přerušování dodávky elektřiny trvalo jen 1 den.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníkem řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních

předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. Na straně účastníka řízení je tedy třeba uvést, že není evidován v rámci správních řízení o uložení pokuty za porušení zákonů ve věcné působnosti Energetického regulačního úřadu, k čemuž správní orgán přihlédl jako k polehčující okolnosti.

Správní orgán se při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Správní orgán z výkazu zisku a ztráty za rok 2018 založeného ve sbírce listin ve veřejném rejstříku, sestaveného dne 28. června 2019 ke dni 31. prosince 2018, zjistil, že měl v roce 2018 účastník řízení výsledek hospodaření za účetní období ve výši - 51 797 000 Kč a za rok 2017 výsledek hospodaření za účetní období ve výši 12 618 000 Kč.

Z přehledu o peněžních tocích za rok 2018, sestaveného ke dni 31. prosince 2018, zjistil správní orgán, že za rok 2018 činil stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů účastníka řízení na konci období částku ve výši 24 941 000 Kč.

Správní orgán z výkazu zisku a ztráty za rok 2017 založeného ve sbírce listin ve veřejném rejstříku, ke dni 31. prosince 2017, zjistil, že měl v roce 2017 účastník řízení výsledek hospodaření za účetní období ve výši 12 618 000 Kč a za rok 2016 výsledek hospodaření za účetní období ve výši 36 329 000 Kč.

Rovněž je nutno přihlédnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. dubna 2015, č. j. 4 As 236/2014-85, vyplývá, že ani záporný výsledek hospodaření by nebyl překážkou pro uložení pokuty a neznamenal by ani, že uložená pokuta je likvidační.

Konkrétní forma postihu a jeho výše musí působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníkovi řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře rušitele, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.

Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je dle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí.

Vzhledem k výše uvedenému a na základě zohlednění všech otázek a okolností daného případu, dále pak s přihlédnutím ke všem polehčujícím i přitěžujícím okolnostem a majetkovým poměrům účastníka řízení, kdy nelze usuzovat, že by uložená pokuta byla pro účastníka řízení likvidační, byla pokuta uložena tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto

rozhodnutí, tj. při samé dolní hranici zákonné sazby dle ust. § 91 odst. 14 písm. b) energetického zákona.

Správní orgán k výši uložené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Energetického regulačního úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Terezie Foltánová, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Ostrava

Obdrží:
ARMEX ENERGY a.s., prostřednictvím Mgr. Martiny Knické, advokátky